

Głoska „r” – jest specyficzna i wyjątkowa w systemie języka polskiego. Często spędza sen z powiek wielu rodzicom...

Czym właściwie jest głoska „r”?

To głoska przedniojęzykowo – dźwiękowa, półotwarta, dźwięczna, ustna oraz twarda. Jako jedyna w prawidłowym jej brzmieniu wymaga od mięśnia języka czegoś bardzo trudnego – wibracji jego czubka.

Kiedy się pojawia?

Jako ostatnia z głosek w toku rozwoju mowy dziecka, ok. 6 roku życia. Każde dziecko jest inne i zdarzają się sytuacje, w których głoska ta pojawia się o wiele wcześniej, wyprzedzając inne. Jeśli jednak brzmi nieprawidłowo lub zupełnie nie nadchodzi, należy udać się do specjalisty.

Co to za wada wymowy?

Wady wymowy głoski „r” to inaczej **rotacyzm**. Może on przejawiać się w trzech różnych wariantach :

- **pararotacyzm** - zamiana głoski „r” na inną,
- **rotacyzm właściwy** - czyli zniekształcania głoski,
- **mogirotacyzm** - zupełne opuszczanie głoski.

Kiedy reagować?

Pierwszy niepokojący sygnał - gdy dziecko powyżej 3 roku życia nie realizuje głoski „l” i wymawia ją jako „j”. Jeśli jednak głoska „l” jest słyszalna, nie należy reagować wcześniej niż do 5,5 – 6 roku życia. Wówczas musimy interweniować, aby pojawiło się „r”.

Kolejną sytuacją, która powinna wzbudzić czujność rodzica, jest tworzenie przez dziecko dźwięków, które nie przypominają polskiego „r” – należy działać od razu, nie zwracając uwagi na wiek dziecka. Nie można pozwolić przyzwyczaić się dziecku do nieprawidłowej realizacji głoski.

Skąd problemy z „r”?

Wśród najczęstszych przyczyn nieprawidłowej realizacji tej głoski są:

- ankyloglosja – zbyt krótkie wędzidełko języka,
- nieprawidłowości w budowie języka, np. zbyt duży język,
- zmężone lub obniżone napięcie języka,

- brak pionizacji języka,
- zmniejszona ruchomość koniuszka języka,
- zaburzenia słuchu fonematycznego, czyli brak słuchowego rozróżniania głosek,
- nieprawidłowe wzorce wymowy w otoczeniu.

Prawidłowa realizacja głoski „r”

Boki języka przylegają do wewnętrznych powierzchni górnych zębów i dziąseł.

Język jest szeroki, rozluźniony.

Przy prawidłowej wymowie głoski „r” język wykonuje dwa lub trzy drgnięcia.

Anna Dyksik